

Література

1. Вища освіта України і Болонський процес : навчальний посібник / за редакцією В.Г. Кременя. – Тернопіль : Навчальна книга – Богдан, 2004. – 384 с.
2. Волосовець О.П. Питання якості освіти у контексті впровадження засад Болонської декларації у вищій медичній школі / О.П. Волосовець // Медична освіта. – 2005. – № 2. – С. 12–16.
3. Дистанційні технології навчання як одна з інноваційних технологій у навчальному процесі / І.В. Герущ, В.А. Гайдуков, Ю.С. Букатару, І.М. Маринчин // Медична освіта. – 2012. – № 3. – С. 35–37.
4. Роль сучасних технологій у становленні майбутніх лікарів / В.М. Ждан, В.М. Бобирьов, О.В. Шепукова [та ін.] // Медична освіта. – 2012. – № 3. – С. 35–37.
5. Основні засади розвитку вищої освіти України / за редакцією І.О. Вакарчука. Частина 4. – К. : Вид-во НПУ ім. М.П. Драгоманова, 2008. – 173 с.

ПРОБЛЕМИ ФОРМУВАННЯ СВІТОГЛЯДНИХ ОРІЄНТИРІВ У КОНТЕКСТІ РОЗВИТКУ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ СТОМАТОЛОГІВ

*Я. А. Кульбашина, Д. С. Аветіков, Я. П. Назірний, В. П. Неспрядько, В. В. Никонов,
С. М. Шувалов*

*Національний медичний університет ім. О. О. Богомольця, м. Київ
ВДНЗ «Українська медична стоматологічна академія» м. Полтава
Харківський державний медичний університет*

*ДВНЗ «Тернопільський державний медичний університет імені І. Я. Горбачевського МОЗ України»
Вінницький національний медичний університет ім. М. І. Пирогова*

Вступ. Вітчизняна вища медична школа безпосередньо пов'язана з реаліями сучасних швидкоплинних цивілізаційних змін у суспільстві і потребує адекватної модернізації. Її головною метою стає практична реалізація отриманих знань і умінь та спрямування випускника на досягнення компетентності та конкурентоздатності шляхом самоосвіти, саморозвитку і самоудосконалення. Реалізації цих завдань, сприяє зміна знаннєвої освітньої парадигми на компетентнісну і широке упровадження компетентнісної моделі, яка визнається у розвинених країнах концептуальною основою професійної підготовки фахівця. Зближення системи вітчизняної вищої освіти з Європейським освітнім простором шляхом приєднання до Болонських угод (2005), диктує необхідність і вищій стоматологічній освіті долучитись до вивчення, аналізу і адаптації прийнятних для української освіти положень компетентнісного підходу. В основу підготовки майбутнього стоматолога, за таких вимог часу, необхідно покласти формування його світоглядних пріоритетів на вимогу сьогодення – розвиток професійної компетентності і забезпечення власної конкурентоздатності у сфері надання медичної допомоги на вітчизняному і міжнародному просторі.

Основна частина. Базовим поняттям сучасної фахової підготовки визначено професійну компетентність [1; 3; 5; 8]. Питанням її розвитку у різних галузях приділено достатньо уваги, натомість у медичній – виявлені лише поодинокі наукові дослідження окремих аспектів даної проблеми [2; 4; 6; 7].

Мета дослідження – визначити проблеми формування світогляду майбутнього стоматолога відповідно до запиту сучасного суспільства на компетентного конкурентоздатного фахівця.

Основна частина. Для досягнення мети і отримання об'єктивної картини сьогодення щодо проблеми дослідження долучились студенти і викладачі Національного медичного університету ім.О.О.Богомольця (408 студ.), Української медичної стоматологічної академії м.Полтава (324 студ.), Харківського державного медичного університету (351 студ.), Тернопільського державного медичного університету ім. М. Горбачевського (273 студ.) та Вінницького національного медичного університету (275 студ.). Проведено діагностичне анкетування серед вітчизняних студентів стоматологічних факультетів (всього 1631 студент 3 – 5 курсів 2013-2014 р.р.) з самоаналізу процесу формування професійної компетентності під час навчання у вищому медичному закладі (далі – ВМНЗ). Аналіз результатів анкетування висвітлив низку проблем, які потребують глибокого вивчення і вирішення науково – педагогічними і студентськими колективами ВМНЗ. Серед них такі:

1. Визначення глибини розуміння поняття «професійна компетентність» майбутніми стоматологами як світоглядного орієнтиру майбутньої професійної діяльності. Остання набуває

ефективності за умов оволодіння компетентностями, які рекомендовані єврофахівцями як загальні [8] і виокремлення спеціальних компетентностей, характерних для стоматологічної галузі.

2. Аналізу мотивацій до вибору професії і навчання та їх корекція як відправного пункту процесу формування професійної компетентності, оскільки саме внутрішній поштовх визначає цілепокладання і напрям професійного руху майбутніх лікарів та має потужний вплив на формування їх свідоглядної позиції.

3. Оцінки рівня оволодіння необхідними компетентностями у процесі фахової підготовки для об'єктивного розуміння наявного стану процесу формування професійної компетентності майбутніх стоматологів у ВМНЗ України. Для цього проаналізована самооцінка значущості загальних і спеціальних компетентностей.

4. Виявлення проблемних питань, які потребують вирішення, у теоретичній і праксеологічній підготовці майбутніх стоматологів на етапах навчального процесу у контексті формування професійної компетентності і готовності до упровадження набутих компетентностей у майбутній фаховій діяльності.

5. Визначення і формулювання педагогічних умов успішності процесу формування професійної компетентності майбутніх стоматологів відповідно до базових принципів Болонських угод. Зокрема, безперервної самоосвіти протягом усього періоду професійної діяльності і становлення власної конкурентоздатності відповідно до рівня сформованості професійної компетентності.

6. Готовності студентів і викладачів до широкого застосування інноваційних методів навчання шляхом використання сучасних інформаційних технологій і засобів.

7. Розвиток міжнародних аспектів професійної підготовки компетентного стоматолога, зокрема упровадження принципів академічної мобільності для студентів і професійної мобільності для викладачів; дослідження рівня володіння іноземною мовою як ключа до широкого доступу до інформаційних, наукових джерел і комунікації з іноземними колегами; виховання інтеркультурності і толерантності.

8. Розробки структурно-компонентної моделі формування професійної компетентності майбутнього стоматолога у реаліях сьогодення.

Висновки. Таким чином, для формування прогресивних світоглядних орієнтирів сучасного випускника – стоматолога ВМНЗ необхідно розв'язати низку проблем, пов'язаних з розумінням і сприйняттям цінностей і цілепокладання сучасної вищої освіти – становлення професійної компетентності для надання ефективної стоматологічної допомоги і забезпечення власної конкурентоздатності у вітчизняному і міжнародному середовищі. Дослідження і аналіз вищезазначених проблем покладено в основу подальшої співпраці науково-педагогічних колективів і студентства стоматологічних факультетів ВМНЗ України.

Література

1. Загринчук М.С. Підготовка фахівців у вищих навчальних закладах України в сучасних умовах на основі компетентнісного підходу /М.С. Загринчук, В.П. Марцинюк, І.Р. Мисула// Медична освіта. -2013. -№1. – С.-11

2. Кліщ Г.І. Професійна компетентність як мета підготовки лікарів у медичному університеті Відня. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://virtkafedra.ucoz.ua/el_gumal/pages/vyp8/Klish.pdf

3. Луговий В. І. Освіта, навчання, інформація, компетентність: канонізація понять. Історико-педагогічні студії: Науковий часопис (Гол.ред. Н. Н. Демяненко). – К.: Вид. НПУ імені М. П. Драгоманова, 2011. – вип. 5. – С. 11-16.

4. Мруга М.Р. 247. Мруга М. Р. Структурно-функціональна модель професійної компетентності майбутнього лікаря як основа діагностування його фахових якостей : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04 / Мруга Марина Рашидівна. – К., 2006. – 251 с.

5. Тищенко О.І. Загальнонаукові засади дослідження поняття професійної компетентності. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://virtkafedra.ucoz.ua/el_gumal/pages/vyp10/tishenko.pdf

6. Шиленко Д.Р. Концепція реорганізації методології навчання лікарів-стоматологів у вищих медичних навчальних закладах України. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.rusnauka.com/35_PWMN_2008/Medecine/38614.doc.htm

7. Chambers DW. Competencies (a new view of becoming a dentist). /D.W.Chambers//Journal of Dental Education. 1994. – Vol. 58. – P. 342-345.

8. Turning Education Structure in Europe . – URL: <http://turning.unideusto.org>